

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 40 kr., za pol leta 1 fl. 50 kr., za četert leta 55 kr.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 40, za pol leta 2 fl. 20 kr., za četert leta 1 fl. 10 kr.

V Ljubljani v sredo 28. aprila 1858.

Vélikí zbor krajske kmetijske družbe

bo danes teden, to je, v sredo 5. dan prihodnjega mesca majnika dopoldne ob devetih, kakor „Oglasnik“ razgláša, v katerem so tudi vse tiste reči naznanjene, o katerih se bode v zboru po versti govorilo in pomenkovalo. Ker zavoljo dunajske razstave, ktera je bila ravno ta čas, lani ni bilo zbora, se je nadjati, da se bo letos snidlo prav veliko družbenikov, ki se bojo udeležili pomenkov. Tudi bojo nekatere kmetijske orodja viditi, med katerimi imenujemo posebno tisti panj, kateri že več let sluje po svetu in ktereга je sležki fajmošter Dzierzon našel in se po njem „Dzierzonov panj“ imenuje. Čbelarjem našim bi utegnili ta panj, kateri pride prvič na Krajsko, posebno mikaven biti.

Odbor c. k. kmetijske družbe je odločil dan zbora na 5. dan majnika zato, ker po novem redu ljubljanskih sejmov, po katerem se bo prihodnji sejm začel v pondeljek 3. majnika, bi utegnili sreda potem mnogim družbenikom iz dežele, posebno duhovnim gospodom, najpripravniši dan biti.

Dober svét, kjer letos deteljša slabo kažejo.

Ali smo lanske nadloge zavoljo klaje že premagali ali ne, še ne vémo, ker ne vémo, kako se bo védla letošnja pomlad. Bog daj! da bi ne bilo suše.

Pa naj bo že kakor hoče, to je že sedaj gotovo, da po več krajih je uíma zaterla deteljo tako, da tudi sedaj deteljša slabo kažejo.

Skušeni kmetovavec, vodja vélike hohenheimske kmetijske šole, gospod Walz se je oglasil unidan v časniku hohenheimskem in svetuje, kako novi nadlogi zavoljo klaje, saj kolikor je kmetovavcom moč, v okom priti.

Svetuje pa med drugimi rečmi na deteljša, kjer je detelja zlo pošla, sejati laško deteljo (Incarnatklee), ktera se dá ta mesec še sejati, da se mesca malega in vélikega serpana more za presno (frišno) klajo kositi.

Če je detelja na deteljšu večidel pošla — pravi Walz — naj se njiva preorje, povleče in na oral 18 funtov laške detelje poseje. *) Če je na deteljšu le tú in tam praznih prostorov več, naj se seje laška detelja čez uno deteljo in z oestro brano v nepreorani svet povleče kakor v jeseni v sternaše. Laška detelja raste potem s štajersko, ktera uno zatara, če je vreme ugodno, al to ni nobena škoda. Laška detelja se le enkrat kosi.

Namesto laške detelje se morejo prazne deteljša tudi z laško pahovko **) obsejati in podvleči; laška pahovka se dobro zaraste, in če vreme ni presuho, se more z deteljo vred dvakrat kositi. Če se laška pahovka sama seje, se je za oral potrebuje okoli 25 funtov.

*) Seme laške detelje se dobí, kakor je bilo v „Oglasniku“ naznanjeno, tudi na vertu kmetijske družbe v Ljubljani.

**) Tudi laška pahovka se tú dobiva. Vred.

Gospodarske skušnje.

(Lanú se veliko več pridela, če se seme pred setvijo praži). Praženo (gedörtrter) seme dá dvakrat več prediva. Pražiti se pa smé lanéno seme le v gorkoti od 20 do 40 stopinj po Romirjevem gorkomeru; če je vročina večja, ne kalí seme več.

(Da se plevél hitro zgnojí), naj se na čevelj visoko plast presnega ali frišnega plevéla potrese živega apna, — na apno spet dene plevéla, na plevél spet apna, in tako dalje, da se tako napravi dosti velik gnojen kup. Poleti se spari ta mešanica že v malo urah in vès kup se kmali zgreje. Sedaj je le na to paziti, da se ne vname, — zatega voljo naj se nekoliko lopát frišne persti ali pa trave na vroči plevél verže. Že v 24 urah je vse izvreló in plevél je pepél, ki je kaj dober gnoj. Bolj frišen ko je plevél in bolj ko je apno, toliko bolje se vsa mešanica podela.

(Drevesno mazilo, stopljeno pa vendar merzlo in za vsaki letni čas pripravno) se napravi, če se drobno zmlete smole dene v steklenico (flašo) in prilije toliko vinskega cveta ali špíríta, da se ga smolna štupa do dobrega navzame. Če se vinski cvet malo po malem priliva in zmes dobro zmeša, si napraviš mazilo bolj ali manj gosto kakor ga želiš. Flaška se zamaši z zamaškom iz probkove ali korkove skorje; mažejo se pa drevésa s penzeljom, kateri se lahko v zamašek vtaknjen shrani. Na zraku se sterdi to mazilo hitro, in je za rabo vsaki letni čas, kakor smo že gori rekli.

Nova cesarska postava za pôsle.

Od 1. majnika tega leta začasno veljavna na deželi po Krajskem.

(Dalje.)

§. 17. Kadar pôsel v službo pride, stopi v število hišne družine in torej v posebno oblast gospodarjevo. Gospodar ima pôsle k lepemu in spodobnemu obnašanju domá kakor zvunej doma zadrževati in zavoljo tega ima pravico, da se pokoj in red pri hiši ohrani in da se njemu dolžna pokornost skazuje, če resno opominovanje, svarjenje ali sicer bolj rahlo okreganje nič ne pomaga, se bolj ostrih sredstev domače pokorivnosti zmerno in tako poslužiti, da zdravje pôslovo škode ne terpi.

Nikdar pa nima gospodar oblasti, pôsle tako pretepati, da bi na životu škodo terpeli, ker bi se sicer z gospodarjem po kazenski postavi ravnalo.

Gospodar ima posebno dolžnost, skerbeti, da hodi pôsel ob nedeljah in praznikih k službi božji.

§. 18. Gospodar ne smé pôslu ne več in ne težjih del nakladati, kakor jih more s svojo močjo opravljati.

§. 19. Gospodar ima pogojeno mezdo ali lon o odločenem času plačati.

Ako se gospodar ni zmenil s pôslom, kakošno in kolikošno mezdo mu bo dajal, je plačati mezdo, kakoršna se v tistem kraji takim pôslom sicer plačuje.